

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quod Deus & semper & simul scit omnia. D. E

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

tamen potest aliquid scire vel præscire ex tempore. Potest utique scire vel præscire quod nunquam est, nec erit, nec illud scitum vel præscitum est ab æterno: nec tamen potest incipere scire vel præscire illud, sed ita potest modo scire, vel præscire sicut potest scisse vel præscisse ab æterno. Si enim dicatur eum modo posse scire vel præscire quod ab æterno non sciuit vel præsciuit, id est, ita quod ab æterno non sciuerit vel præsciuerit, quasi utrumque simul esse possit, falsum est. Si vero dicas eum posse modo scire vel præscire quod ab æterno non sciuit vel præsciuit, id est, habere potentiam sciendi vel præsciendi ab æterno & modo aliquid, nec tamen illud præscitum est vel futurum, verum est. Non potest ergo nouiter vel ex tempore scire vel præscire aliquid: sicut non potest nouiter vel ex tempore velle aliquid, & tamen potest velle quod nunquam voluit.

Utrum Deus possit scire plura quam scit. C

Item à quibusdam dicitur Deus posse plura scire quam sciat: quia potest omnia scire quæ scit, & potest aliqua facere quæ nunquam erunt, & illa potest scire: non enim aliqua incognita facere potest. Si vero omnia essent quæ modo sunt, & alia quædam facere: quæ non sunt, nec erunt, & illa omnia sciret pro certo, plura sciret, quam modo sciat: nec tamen eius scientia augeri potest, quia hoc totum fieri posset sine mutabilitate scientiæ. Constat ergo Dei scientiam omnino esse immutabilem, nec augeri posse vel minui: sed ei subiecta.

Quod videtur aduersum illi sententiæ, qua supra dictum est,

Deum semper & simul scire omnia. D

Ei vero quod prædictum est, scilicet, quod Deus omnia sepe videt & simul, videtur obuiare quod ait. Hier. in expositione Abacuc: Absurdum est, inquit, ad hoc deducere Dei maiestatem, ut sciat per momenta singula quot pulices nascatur, quot ve-

morian-

*Tom. 6. in
explanatio-
ne huius,
mundi sunt
oculi tui
cap. 1.
Abacuc.*

morianur, quota pulicū & muscarū sit multitu-
do, quotve pisces natent in aquis, & similia. Nō si-
mus tā fatui adultores Dei, vt dum prouidentia
eius etiā ad ima retrudimus, in nos ipsos iniuriosi
simus, eandem irrationabilium & rationabilium
prouidentia esse dicentes. Hic videtur dicere Hie-
ron. quod Deus illorū minimorum scētia siue
prouidentiam nō habeat: quod si hoc est, tunc nō
omnia simul scit & semper. Ex tali itaq; sensu illud
dictum esse nouerimus, vt Deū illa alternatim vel
particulatim scire neget, vt per diuersa temporū
momēta sic illa cognouit, sicut per varia momēta
illorum quēdam deficiūt, quēdam incipiunt. Ne-
que illis alijsq; irrationabilib⁹ ita prouidet, quē-
admodum rationabilib⁹, nūquid enim vt ait Apo-
stolus, cura est Deo de bobus, & sicut non est cura
Deo de bob⁹, ita nec de aliis irrationabilib⁹. Dicit
tamē scriptura, quia ipsi est cura de omnib⁹. Pro-
uidentiam ergo & curam vn̄uersaliter de cunctis
quæ condidit habet, vt habeat vnumquodq; quod
sibi debetur & conuenit. Sed specialem prouiden-
tiam atque curam habet de rationabilibus, quib⁹
præcepta tradidit, eis que recte viuendi legē præ-
scripsit, ac præmia promisit. Hanc prouidentiam
& curā de irrationabilib⁹ non habet. Ideo dicit A-
post. quia non est cura Deo de bobus: prouidet ta-
men omnibus & curat, id est, gubernat omnia, qui
omnib⁹ solem suum facit oriri, & pluuiā dat. Scit
itaque Deus quāta sit multitudo pulicum, culicū
& muscarum & piscium, & quot nascantur quotve
moriātur: sed non scit hoc per momenta singula:
immo simul & semel omnia. Neq; ita scit, vt ean-
dē habeat prouidentiam irrationabilium & ratio-
nabilium, id est, vt eodem modo penitus prou-
ideat irrationabilibus & rationabilibus. Ratio-
nabilibus enim & præcepta dedit, & angelos ad cu-
stodiam delegauit.

1. Cor. 9. 4.
Sap. 12. 6

Breuis

*Breuis summa prædictorum cum additione
quorundam.*

Sicut itaque & immutabiliter scit Deus omnia quæ fuerunt, & sunt, & erunt, tam bona quam mala: præscit quoque omnia futura, tam bona quam mala.

QVIDSITPRÆDESTINATIO

Et in quo differat à presentia.

DISTINCT. XL.

*August. ad
prin. ca. 10,
in tom. 7.*

PRædestinatio vero, de bonis salutaribus est, & de hominibus saluandis, ut enim ait August. in li. de prædest. sanct. Prædestinatio est gratiæ præparatio, quæ sine præscientia esse non potest. Potest autem sine prædestinatione esse præscientia. Prædestinatione quippe De⁹ ea præsciuit, quæ fuerat ipse factururus: sed præsciuit Deus etiam quæ non esset ipse factururus, id est, omnia mala. Prædestinavit eos quos elegit, reliquos vero reprobavit, id est, ad mortem æternam præsciuit peccaturos.

An aliquis prædestinatorum possit damnari, vel reproborum saluari.

*Ad prin. ca.
13. in To. 7.
Apoca. 3. d*

A Prædestinatorum nullus videtur posse damnari, nec reproborum aliquis posse saluari. Vnde August. in lib. de correctione & gratia. In apocalypsi, inquit, dicitur. Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam. Si alius non est accepturus nisi iste perdidit, certus est electorum numerus, id est, non potest augeri vel minui. Ad hoc autem obiiciunt quidam, nitentes probare numerum electorum posse augeri & minui sic. Posset De⁹ non apponere gratiam quibus apponit, & posset subtrahere quibus non subtrahit: quod si faceret, utique dānaretur: posset ergo dānari isti qui tamē saluabuntur: posset itaque minui electorum numerus, ita etiā posset augeri, quia posset apponi gratia quibus non apponitur,

Oppositio.